

(171. 1.)

GELEIDENDE BRIEF.

Aan den Heer Voorzitter
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

's GRAVENHAGE, 22 Juni 1896.

Door Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes, daartoe gemachtigd bij Kabinetsschrijven van 21 April 1896, n°. 72, heb ik de eer, ter voldoening aan art. 10 der wet van 26 Mei 1870 (*Staatsblad* n°. 78) U H.E.Gestr. hierbij toe te zenden afschrift van het verslag van den toestand der Rijks-academie van Beeldende Kunsten in het jaar 1895.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
DIJCKMEESTER.

(171. 2.)

VERSLAG.

AFSCHRIFT.

VERSLAG van den toestand der Rijks-academie van
Beeldende Kunsten over 1895.

Aan
Hare Majesteit de Koningin-Weduwe,
Regentes van het Koninkrijk.

De commissie van toezicht op de Rijks-academie van Beeldende Kunsten heeft hiermede de eer, overeenkomstig art. 10 der wet van 26 Mei 1870 (*Staatsblad* n°. 78), aan Uwe Majesteit het volgende mede te deelen betreffende den toestand der Rijks-academie over 1895.

Daar de wet, waarbij het onderwijs van Rijkswege in de beeldende kunsten werd geregeld, dagteekent van 26 Mei 1870, beleefde dus deze in Amsterdam gevestigde Rijksinrichting in 1895 haar vijf en twintigste jaar.

Het staat niet aan ons in eene waardeering [te treden van het nut, dat ons vaderland gedurende dat vijf en twintigjarig tijdvak van deze instelling heeft mogen ondervinden.

Slechts mogen wij dankbaar herdenken, dat de heer AUG. ALLENÉ, thans directeur der Rijks-academie, gedurende die 25 jaren onafgebroken aan de Academie werkzaam is mogen zijn. Gaarne spraken wij op den 21sten November 1895 hem onzen dank uit voor de groote toewijding, door hem gedurende al die jaren aan de opleiding van jonge kunstenaars en kunstenaressen besteed. Hij heeft krachtig medegewerkt, om op het gebied van de kunst bij deze jeugdige artisten den geest te verheffen en het bewustzijn der roeping helder te maken.

In de samenstelling onzer commissie kwam dit jaar geene verandering en ook het personeel der hoogleeraren bleef onveranderd.

Aangenaam is het ons hierbij de verklaring te mogen afleg-

gen, dat de hoogleeraren ook weder in dit jaar in samenwerking met den directeur met bijzonderen ijver hunne taak vervulden.

Het onderwijs werd geregeld gegeven, terwijl volgens de verklaringen van den directeur de oefeningen in de practijk met grooten ijver werden bijgewoond en ook de theoretische lessen naar behooren werden gevolgd.

Het getal dergenen die aan de Academie onderwijs ontvingen, bedroeg in Januari 1895 57, waarvan 17 vrouwelijke leerlingen.

Hiervan kwamen 34, waarvan 16 vrouwelijke leerlingen, voor het volle onderwijs.

De overige 22, waarvan 1 vrouwelijke leerling, kwamen uitsluitend voor de teekenlessen van 'sweeks vijfmaal twee uur, hetzij ter klasse die naar beeldhouwwerk, of ter klasse die naar het leven teekent.

Bovendien was 1 mannelijke leerling, literarisch student aan de Universiteit alhier, uitsluitend tot de colleges in de aethetica en kunstgeschiedenis ingeschreven.

Aan het einde van het jaar 1895 heeft de Rijks-academie van Beeldende Kunsten alweder met erkentelijkheid terug te zien op den onmisbaren steun, dien zij bij haar onderwijs in de vergelijkende ontleedkunde en de beginselen der plastische dierkunde mocht genieten van het Koninklijk Zoölogisch Genootschap „Natura Artis Magistra”. Zoowel wegens bruikleen van dierskeletten uit de verzameling des Genootschaps als wegens studiekaarten, voor de maand Augustus aan 15 leerlingen der Academie kosteloos verstrekt.

In het laatste kwartaal van 1895 waren de klassen samengesteld als volgt:

Eerste teekenklasse of avondteekenklasse naar beeldhouwwerk.

Tabel I, 1ste gedeelte, en tabel II.

	October,	November,	December 1895.
Prof.: STANG.		ALLEBÉ.	DAKE.
	8, waarvan 6 vrouwelijke leerlingen,	ad f 100;	
	11, „ 1 „	leerling, ad 40;	
totaal 19	„ 7 „	leerlingen.	

De gronden der proportieeler van den mensch (syst.-WIJNVELD):

Prof. ALLEBÉ: 12 mannelijke leerlingen;

„ DAKE: 7 vrouwelijke „

te zamen 19, waarvan 7 vrouwelijke leerlingen.

De beginselen der plastische ontleedkunde van den mensch:

Prof. DAKE: 19, waarvan 7 vrouwelijke leerlingen.

Tweede teekenklasse of avondteekenklasse naar levend naakt en gekleed model.

Tabel I, 2de gedeelte, tot X.

	October,	November,	December 1895.
Prof.: DAKE.		VAN DER WAAY.	LEENHOFF.
	25, waarvan 9 vrouwelijke leerlingen,	ad f 100;	
	11 mannelijke leerlingen,	ad 40;	
totaal 36,	waarvan 9 vrouwelijke leerlingen		

De plastische ontleedkunde met aanwending van levend model.

Prof. VAN DER WAAY 36, waarvan 9 vrouwelijke leerlingen.

NB. Aan de mannelijke leerlingen werd dit onderwijs door den hoogleeraar VAN DER WAAY gegeven in de groote teekenklasse naar het leven, des avonds van 7—9 uur, op den 2den en 3den Maandag der maand; aan die der kleine schilderklasse, uitsluitend bestemd voor vrouwelijke leerlingen, op dezelfde dagen der maand, des namiddags van 1—3 uur en eveneens in de groote teekenklasse naar het leven.

De vergelijkende proportieeler van den mensch.

Tabel I, 2de gedeelte, (van 3—4 uur, den laatsten Woensdag der maand).

Prof. LEENHOFF: 11 mannelijke leerlingen.

Eerste teekenklasse of dagteekenklasse naar beeldhouwwerk.

Tabel II.

Prof. DAKE: 8, waarvan 6 vrouwelijke leerlingen.

De doorzichtigkunde:

Tabel II en III.

1ste of lagere afdeling. De beginselen der projectieeler en der doorzichtigkunde:

Prof. DAKE: 3, waarvan 2 vrouwelijke leerlingen.

2de of hogere afdeling. Voortzetting der doorzichtigkunde met schaduwbeschrijving en de theorie der spiegeling:

Prof. DAKE: 5, waarvan 4 vrouwelijke leerlingen;

totaal 8, waarvan 6 vrouwelijke leerlingen.

Schilderklassen.

Tabel IV, V en VI.

Prof. VAN DER WAAY: kleine schilderklasse uitsluitend voor mannelijke leerlingen 7

id. kleine schilderklasse uitsluitend voor vrouwelijke leerlingen 9

id. groote schilderklasse uitsluitend voor mannelijke leerlingen 6

Totaal 22,

waarvan 9 vrouwelijke leerlingen.

Kennis der schilderverven:

Tabel IV, V en VI.

College van prof. VAN DER WAAY: 22, waarvan 9 vrouwelijke leerlingen.

Oefeningen in compositie:

Tabel IV, V en VI.

Prof. ALLEBÉ en VAN DER WAAY: beurtsgewijze om de maand voor de mannelijke leerlingen der schilderklassen, 13 leerlingen;

Prof. ALLEBÉ: elke maand voor de vrouwelijke leerlingen der schilderklassen, 9 leerlingen;

totaal 22, waarvan 9 vrouwelijke leerlingen.

Schilderstudie op loge:

Prof. ALLEBÉ: van October tot ultimo December, 1 mannelijke leerling.

Het boetseeren van ornamenten en van fragmenten van het menschelijk lichaam naar relieffmodellen.

Tabel II.

Prof. LEENHOFF: 8, waarvan 6 vrouwelijke leerlingen.

Kleine beeldhouwklasse.

Tabel VII.

Prof. LEENHOFF: geene leerlingen.

Groote beeldhouwklasse, Tabel VIII.

Prof. LEENHOFF: 2 mannelijke leerlingen.

Studie in de beeldhouwkunst op loge:

Prof. LEENHOFF: 1 vrouwelijke leerling.

Het ontwerpen van ornamenten in verschillende stijlen (Stijl- en ornamentleer, practisch):

Tabel VIII.

Prof. LEENHOFF: 2 mannelijke leerlingen.

Voortgezette vergelijkende ontleedkunde en beginselen der plastische, dierkunde:

Tabel VI en VIII.

Prof. LEENHOFF: 8 mannelijke leerlingen.

Voortgezette vergelijkende proportieeler van den mensch:

Tabel VI en VIII.

Prof. LEENHOFF: 8 mannelijke leerlingen.

Voortgezette proportieeler der dieren:

Tabel VI en VIII.

Prof. LEENHOFF: 8 mannelijke leerlingen.

Vergelijkende ontleedkunde en beginselen der plastische dierkunde:

Tabel VI en VII.

Prof. LEENHOFF: 7 mannelijke leerlingen.

Voortgezette vergelijkende proportieeler van den mensch en de proportieeler der dieren:

Tabel V.

Prof. LEENHOFF: 9 vrouwelijke leerlingen.

Kleine graveerklasse.

Tabel IX.

Prof. STANG: geene leerlingen.

Groote graveerklasse.

Tabel X.

Prof. STANG: geene leerlingen.

Etsklasse.

Tabel IX en X.

Prof. STANG: 15, waarvan 6 vrouwelijke leerlingen.

De kunstgeschiedenis, 4de jaar.

Tabel II—X.

Prof. SIX: 40, waarvan 15 vrouwelijke leerlingen.

Beknopt overzicht der algemeene kunstgeschiedenis (voor de leerlingen van het 1ste studiejaar):

Tabel II.

Prof. SIX: 8, waarvan 6 vrouwelijke leerlingen.

De aethetica:

Tabel II—X.

Prof. SIX: 40, waarvan 15 vrouwelijke leerlingen.

Voortzetting van stijl- en ornamentleer (Kunsthistorisch en theoretisch):

Tabel VII.

Prof. SIX: 2 mannelijke leerlingen (die der groote beeldhouw-klasse).

Toegang tot de bibliotheek:

Tabel I—X.

Prof. SIX: 57, waarvan 17 vrouwelijke leerlingen.

Maandelijksch bezoek aan een museum of eene kunstverzameling. Van October tot 21 December:

Tabel I—X.

October, Prof. STANG: Graveerwerken van Duitsche meesters en van GOLTZIUS in het legaat HINLOPEN, berustende in de boek- en prentverzameling der Rijks-academie van Beeldende Kunsten.

November, SIX: Meesters van de Caravagieske richting in het Rijks-museum.

December, ALLEBE: Graveerwerken naar MANTEGNA; daarna school van RUBENS, ten slotte etsen van BERCHEM, DU JARDIN, POTTER, A. VAN DE VELDE, RUISDAEL en JAN LIEVENS, deel uitmakende van bovengenoemd legaat.

Aangezien in 1895 geene personen begiftigd waren met het jaargeld bedoeld bij art. 15 der wet van 26 Mei 1870, had er in het academiegebouw geene tentoonstelling hunner kunstwerken plaats.

In het afgelopen jaar werd eene oproeping gedaan tot een wedstrijd in de schilderkunst.

Er meldden zich 5 mededingers aan, waarvan slechts 2 tot den prijskamp konden worden toegelaten. De jury vond echter na afloop van den prijskamp geene aanleiding tot toekenning der gouden of zilveren medaille, bedoeld bij art. 13 der wet. Daarmede verviel ook voor onze commissie de aanleiding, om tot de toekenning van een jaargeld te adviseeren.

Het gebouw der Rijks-academie was volgens de verklaring van den hoofdopzichter der Rijks-universiteitsgebouwen op het einde van het jaar 1895 in goeden staat.

De boek- en prentverzameling werd weder door aankoop en schenkingen aanmerkelijk verrijkt.

Onder de schenkingen noemen wij die van het Departement van Binnenlandsche Zaken, te weten:

Verslagen omtrent 's Rijks Verzamelingen van geschiedenis en kunst. Deel XVI, 1893. 's Gravenhage, 1895.

Verslagen omtrent 's Rijks Verzamelingen van geschiedenis en kunst. Deel XVII, 1894. 's Gravenhage, 1895.

Historische Beschrijving van het klooster van Sinte Agatha met het Prinsenhof te Delft, benevens een catalogus der verzameling en eene lijst der boeken, in de historische zaal aanwezig, door jhr. B. W. F. VAN RIEMSDIJK. 's Gravenhage, Algemeene Landsdrukkerij, 1894

Door aankoop werden onder meerdere verkregen de volgende werken:

Denkmäler der Renaissance-Skulptur Toscana's, von WILH. BODE, herausgegeben von FRIED. BRUCKMANN. Photographische Abbildungen bis Lieferung XXXIV. München. Verlagsinst. für Kunst u. Wissenschaft, 1895.

La peinture au château de Chantilly, par F. A. GRUYER, membre de l'Institut. Ecoles-Etrangères. Ouvrage illustré de 40 héliogravures, par BRAUN, CLÉMENT & Cie. Paris, Librairie PLON, 1896.

ANTONIO ALLEGRI DA CARREGGIO, *his life, his friends and his time*, by CONRADO RICCI, director of the Royal Gallery Parma. From the Italian by FLORENCE SIMMONDS, with 37 full-page plates and 190 textillustrations. London, WILLIAM HEINEMANN, MDCCCXCVI.

Portraits of illustrious personages of the court of HENRY VIII, reproduced in imitation of the original drawings of HANS HOL-

BEIN in the collection of Her Majesty. 54 reproduction with a short historical introduction, by RICHARD HOLMET, librarian of Her Majesty and keeper of the prints and drawings at Windsor Castle. 1895. London. Published by FRANZ HANFSTAENGL. Pall Mall East.

Dessins inédits de VIOLETT-LE-DUC, publiés sous le patronage de l'Administration des Beaux-Arts, par les soins de A. DE BAUDOT, Insp. Gén. des Edifices diocésains, et de J. ROUSSEL, secr. du Musée de sculpture comparée. 138 planches en phototypie. Paris. ARM GUERINET. Editeur.

Histoire de l'art pendant la renaissance. Italie, la fin de la renaissance. Vol. III. Complet. Paris Libr. HACHETTE & Cie, 1895.

Die Königliche Gemälde Galerie zu Dresden. I—V. Text von HERM. LUCKE. Vollbilder u. Text-illustrationen in Photogravure von FRANZ HANFSTAENGL. München.

Journal d'EUGÈNE DELACROIX. Tome troisième, 1855—1863, suivi d'une table alphabétique des noms et des œuvres cités. Notes et éclaircissements par M. M. PAUL FLAT et RENÉ PIOT. Portrait et facsimilé. Paris, Librairie PLON, 1895.

La Divina Comedia. Con commenti secondo la scolastica del P. GIOACHINO BERTHIER, Dei pred. professore di teologia nell' Università di Friburgo (Svizzera). Vol. I. Fascicolo XIV. Friburgo, Libreria dell' Università, 1895.

Handzeichnungen alter Meister aus der Albertina u. andern Sammlungen. Herausgegeben von JOSEPH SCHONBRUNNER und dr. JOS. MEYER. Wien, GERLACH u. SCHINK. Verl. f. Kunst- und Kunstgewerbe.

Gazette des Beaux-Arts. Courrier Européen de l'Art et de la Curiosité. Paris 1895; avec supplément: *La chronique de l'Art et de la Curiosité.*

Oud-Holland, nieuwe bijdragen voor de geschiedenis der Nederlandsche kunst, letterkunde, nijverheid enz., onder redactie van dr. A. BREDIUS en E. W. MOES. Jaargang 1895. GEERB. BINGER. Amsterdam, 1895.

Meisterwerke der dekorativen Skulptur aus dem XI—XVI Jahrhundert, aufgenommen nach den Abgüssen des Museums für vergleichende Skulptur im Trocadero zu Paris. Mit Vorwort von Prof. Dr. MAX SCHMID. 75 Lichtdrucktafeln in Folio (thans compleet). Stuttgart. Verl. von JULIUS HOFFMANN.

Architektur der Niederlande von KROOK. II. Lieferung, 30 Fototypien. Leipzig, 1895.

Petits Edifices Historiques, recueillis par A. RAQUENET avec notices descriptives facilitant l'étude des styles. Publication mensuelle, 4me année, 1895. Paris. Anc. Maison MOREL.

Die vielfältigende Kunst der Gegenwart, herausgeg. v. der Gesellschaft für vervielf. Kunst. Heft XXXIV u. XXXV. Lithographie I u. II. Wien, 1895.

Zeitschrift für bildende Kunst. N. F. mit dem Kunstgewerbeblatt u. dem Beiblatt: *Kunstchronik*. Red. dr. C. von LÜTZOW SEEMAN, Leipzig, 1895.

Der Formenschatz. Jährlich 12 Hefte. 1895. Verl. von GEORG HIRTH, Leipzig.

L'art pour tous. Encyclopédie par EM. REIBER, C. SAUVAGEOT et P. GÉLIS DIDOT, 1895. Paris, Anc. Maison MOREL.

The portfolio, monographs on artistic subjects with many illustrations, published monthly, 1895. London SEELY AND C^o.

La peinture en Europe. La Belgique, par GEORGES LAFENESTRE, membre de l'Institut, conservateur des peintures au Musée du Louvre, et EUG. RICHTENBERGER. Ouvrage orné de cent reproductions photographiques. Paris, Anc. Maison QUANTIN, 1895.

JEAN CARRIES, *imagier et portier.* Etude d'une œuvre et d'une vie par ARSÈNE ALEXANDRE, 1855, † 1894. avec photogravures etc. Paris, Anc. Maison QUANTIN, 1895.

Künstler-Monographien, von H. KNACKFUSZ, illustriert. Verl. v. VELDHAGEN u. KLASING, Bielefeld u. Leipzig, voortgezet door de in 1895 verschenen monographieën VELASQUEZ MURILLO, DAVID TERNIERS, d. j. H. HOLBEIN, AD. MENZEL. Voorts uit het werk *Kupferstiche u. Holzschnitte alter Meister in Nachbildungen*, herausgegeben von der Direction der Reichsdruckerei. Berlin, 1895:

ALBRECHT DÜRER:

Der bissende Heilige Hieronymus, 1512. ALBERTINA, Wien.

Ritter, Tod und Teufel, 1514, Berlin.

HENDRIK GOLTZIUS:

Der Sohn des Malers FRIVIVUS mit dem grossen Hund.

ANTONIUS VAN DIJCK:

Der Maler JAN SNELLINK, 1er Zustand.

Der Stecher LUCAS VORSTERMAN, id.

REMBRANDT HARMENSZ. VAN RIJN:

Christus heilt die Kranken (sog^s. Hundertguldenblatt), Berlin.

Bildniss des Predigers ANSLO, 1er Zustand.

Die Landschaft mit den drei Bäumen.

Alsmede ter completeering van de verzameling kooldrukken, door A. BRAUN, CLÉMENT & CIE., naar schilderwerken van oude meesters. 14 stuks uit de oud-Spaansche en 10 uit de Engelsche school.

De verzameling afgietsels van beeldhouwwerk werd door aankoop verrijkt met 4 belangrijke reliefs, te weten eene der leeuwenjachten van den Koning Assurbanipal, hoog 95, breed 218 c.M. en berustende in de zaal der Assyrische oudheden in het Britsch Museum;

eene Attische grafstede uit de IVde eeuw vóór Christus, hoogrelief, breed 82, hoog 158 c.M., voorstellende twee bijna levensgrooten figuren (grijsaard en jongeling) Plaats en meester onbekend;

twee reliefs, zijstukken, elk met drie engelfiguren door DESIDERIO DA SETTIGNANO (geb. te Settignano bij Florence 1428, † te Florence 1464), breed 49 c.M., hoog 1 M., berustende in het Brera Museum te Milaan.

Aan het einde van haar verslag gekomen, beveelt de commissie de Academie aan in de hooge gunst van Uwe Majesteit.

Amsterdam, 14 Maart 1896.

De Commissie van Toezicht op de Rijks-academie van Beeldende Kunsten,

(get.) H. P. G. QUACK, *Voorzitter.*

„ J. H. VAN EGGHEN, *Secretaris.*

Overeenkomstig het oorspronkelijke,

De Secretaris-Generaal van Binnenlandsche Zaken,

DIJCKMEESTER.